

BUITENLEVEN

Tuinieren in de herfst

+6 tips
om je tuin
winterklaar
te maken

Najaar snoeitips

Hoe, welke, wanneer

Vroege voorjaarsbloeiers planten

Tips en kleurcombinaties

Herfstbladeren verzamelen,
composteren en verteren

Vogelhuisje schoonmaken
Het waarom en hoe

6 tips om je tuin winterklaar te maken

Meer regen, afvallende bladeren en steeds guurder en kouder: het kan niet anders, het najaar is ingevallen. Tijd dus om je tuin in de winterstand te brengen.

Buitenleven zet zes tips voor je op een rij om je tuin alvast winterklaar te maken.

1 Haal planten in pot binnen of pak ze in

Haal kuipplanten en potplanten naar binnen als je je tuin winterklaar gaat maken, want ze kunnen niet tegen vriesweer. Zet ze op een vorstvrije plek in huis of in een garage. De planten die je naar binnen hebt gehaald, hebben nog altijd je aandacht nodig. Loop ze even na en blijf ze geregeld water geven - ook in de koude wintermaanden. Check ook even goed of de ruimte het hele seizoen vorstvrij blijft. Een andere optie is, afhankelijk van de soort plant, om deze af te schermen door ze in te pakken. Hier zijn verschillende materialen voor geschikt, zolang het maar ademt. De temperatuur in de verpakking ligt net hoger dan erbuiten, zodat je plant in pot de koude wintermaanden doorstaat. Vergeet ook hier niet om wel op tijd water te geven.

2 Afgevalen bladeren van bomen verwijderen

Heb je veel afgevalen blad in de tuin liggen? Het is slim dit te verzamelen op één plek, een hoek waar je niet zo vaak komt bijvoorbeeld. Bladeren kunnen het gras verstikken, schimmel veroorzaken of de stenen glad maken. Ondanks het feit dat veel bomen nu redelijk kaal zijn, ligt er nog genoeg bladafval op de grond. Veeg de paden schoon en hark de bladeren van je gazon. Als je het blad in één hoek van de tuin verzamelt, help je ook de dieren een handje. Dit maakt je tuin namelijk aantrekkelijk voor vogels zoals de boomklever. Insecten en kleine beestjes gebruiken de bladeren als beschutting; ideaal voor vogels dus. Ook is er een kans dat een egel zijn winterslaap komt houden in die berg herfstbladeren. Lees meer tips in het artikel 'Herfstbladeren verzamelen, composteren en verteren' op pagina 6.

3 Zorg dat de vijver niet dichtvriest

Heb je een vijver met vissen in de tuin? Dan is het zaak om bij het winterklaar maken hier zorg aan te besteden. De vissen overwinteren in je vijver en de CO2 moet weg kunnen uit het water. Daarom mag de vijver niet volledig dichtvriezen, het is voldoende als er een wak openblijft. Dit krijg je bijvoorbeeld voor elkaar door een onderwaterpomp te plaatsen die zorgt dat het water in beweging blijft. Die ene plek zal niet dichtvriezen. Zorg dat de pomp niet lager dan 25-30 cm boven de bodem is geplaatst, zodat het water eronder op temperatuur blijft. Dit stilstaande water mengt niet met de koudere laag erboven, en dat maakt dat de vissen rustig kunnen overwinteren. Een andere manier is een ijsvrijhouder plaatsen. Dit is een warmte-element dat op elektriciteit werkt en zorgt dat het water rondom warm genoeg blijft om niet te bevriezen.

4 Bescherm vaste planten tegen vorst

Bescherm de vaste planten tegen vorst. Dek daarom vorstgevoelige vaste planten in je tuin af. Dit kan met bijvoorbeeld afgevalen bladeren, vliesdoek of rietmatten. Strooi blad tussen de struiken en vaste planten. De bladeren beschermen de grond en je planten tegen vorst. Vliesdoek is ook een goed idee als er voor langere tijd vorst is voorspeld - dus ook overdag. Het is een lichte, ademende stof die je helemaal om de plant kunt wikkelen. Folie of noppenfolie is niet-ademend en daarom niet aan te raden. Je planten kunnen erdoor verstikken.

5 Waterleidingen controleren

Wat ook hoort bij je tuin winterklaar maken, is je waterleidingen controleren. Je wilt namelijk niet dat deze bevroren als er vorst op komst is. Check of de hoofdkraan goed afsluit en er geen tocht op staat, die kan namelijk bevroering versnellen. Heb je een buitenkraan? Tap deze en de leidingen daarbij dan leeg voor het winterseizoen, inclusief die in de garage of schuur. Als er geen water inzit, kunnen ze ook niet bevroren. Tip: breng tijdelijk isolatie aan bij leidingen en kranen die in onverwarmde ruimten zitten.

6 Tuinmeubels beschermen in de winter

Niets zo vervelend dan wanneer je mooie houten tuintafel het jaar erop al meteen veel onderhoud vergt. Of als je tuinset van kunststof tijdens de winter in de vorst heeft gestaan en er scheuren zijn ontstaan. Zonde! Daarom is het slim om je tuinmeubels in de winter op een droge, vorstvrije plek op te slaan. Dit kan ook onder een overkapping zijn, dan staan ze in elk geval droog. Heb je hier geen ruimte voor? Dan kun je ook werken met een beschermhoes die je over je tuinmeubels heen trekt. Let er bij houten meubels wel op dat er zuurstof bij kan, zodat het hout kan blijven ademen. En houd in gedachten dat een beschermhoes niet 100% waterdicht is, maar vooral beschermt tegen vuil en wind. ♣

Herfstbladeren verzamelen, composteren en verteren

Heb je bomen in de tuin staan? Dan heb je er elk jaar mee te maken: afvallende herfstbladeren. Het bij elkaar harken is een leuke herfstklus om met (klein)kinderen samen te doen. En met een beetje moeite kun je iets nuttigs doen met deze bladerhoop, voor plant én dier. Tips voor afgefallen bladeren composteren, eikenblad wel of niet laten liggen en hoe snel bladeren eigenlijk verteren.

Hoe snel verteren bladeren?

Als in het najaar de temperatuur daalt, nemen bomen minder water op uit de grond. Om te voorkomen dat ze uitdrogen in de winter, laten ze hun bladeren vallen. Water verdampt immers via het blad. Zodra de dagen korter worden, stoppen bomen ook met de aanmaak van chlorofyl, het stofje dat voor de groene bladkleur zorgt. Vandaar dat het in de herfst gele, rode, oranje en bruine bladeren regent. Lees hier meer over waarom bladeren verkleuren in de herfst. De meeste herfstbladeren doen er een jaar of anderhalf jaar over om te verteren. Uitzondering zijn eikenblad, beukenblad en plataanblad, die verteren erg langzaam en doen er twee tot drie jaar over.

Afgevallen bladeren composteren

De afgevallen herfstbladeren kun je goed gebruiken om er compost van te maken. Humus of bladaarde bevat namelijk goede voeding. Bovendien houd je met een laagje van deze mulch je tuinaarde mooi vochtig en luchtig. Wil je de afgevallen bladeren zelf composteren, dan kan dat. Je kunt prima humus zelf maken in je eigen tuin. Schep hiervoor een paar vuilniszakken vol met vochtig blad en voeg een beetje organische meststof toe. Bind de zakken dicht, prik er wat gaten in en leg ze weg op een koele plek. Draai de zakken regelmatig om. Na een aantal maanden vormt zich dankzij micro-organismen, bacteriën en vaak zelfs wormen mooie compost in de zakken. In het voorjaar gebruik je je eigen gemaakte humus voor de voorjaarstuin. Heb je niet genoeg bladeren? Bied de buren aan hun tuin aan te harken en verzamel de bladeren voor je eigen compostplan.

Moet je eikenblad wel of niet laten liggen?

Het is verstandig eikenblad niet te laten liggen op je gazon of in de border, maar het weg te halen. Eikenbladeren bevatten relatief veel looizuur, waardoor ze de kiemkracht van planten negatief kunnen beïnvloeden. Het blad verteert erg langzaam en het looizuur maakt de bodem zuur. Planten die van een zure grond houden maak je wel blij met eikenblad, zoals blauwe bes, rododendron, heide of hortensia's. Ook eikenblad kun je gebruiken om te composteren. Laat de zakken dan een paar seizoenen rusten vanwege het trage verteerproces. Of maai het blad fijn met de grasmaaier voordat je het in zakken schept; in snippers zal het wat sneller verteren. Het is een idee om eikenblad met andere herfstbladeren te combineren als je er humus van wilt maken.

TIP

verwijder ook alle bladeren van je gazon en uit de vijver om ziektes te voorkomen.

Bladeren verzamelen voor je eigen composthoop

Wil je niet met plastic vuilniszakken in de weer en heb je voldoende ruimte in de tuin? Dan kun je je eigen composthoop voor herfstbladeren maken. Sla hiervoor paaltjes in de grond die je afzet met kippengaas of planken. De bak vul je als lasagne met steeds een laagje bladeren – liefst van verschillende boomsoorten – en een laagje tuinaarde. Het laatste grasmaaisel kun je er eveneens in kwijt. Ook bij een composteerbak is het een idee om het blad eerst fijn te maaien met de grasmaaier. Volgend jaar herfst heb je op die manier mooi je eigen humus.

Laat bladeren liggen voor de dieren

Een andere oplossing voor alle herfstbladeren in je tuin is deze te laten liggen. Veeg (of blaas) de herfstbladeren op een hoop in een loze, ongebruikte hoek in je tuin. Een donkere hoek naast het schuurtje is bijvoorbeeld geschikt of een strook onder een heg. Leg er eventueel wat zware takken op zodat het blad niet snel wegwaait. In deze bladerhoop zullen insecten zich gaan verschuilen en daar komen in de winter hongerige vogels op af. Ook een egel kan hier maar zo zijn winterslaaplek van maken.

Herfstbladeren als mulchlaag

Wil je niet wachten tot je herfstbladeren humus zijn geworden, dan kun je ze ook zo een nuttige bestemming geven. Herfstblad vormt namelijk een prima vorstbescherming voor vorstgevoelige borderplanten, mits je geen eiken-, beuken- of plataanbladeren gebruikt. Het blad van onder meer berk, es, linde en vlier verteert een stuk sneller en kan de planten niet verstikken. Strooi het blad ruim rond de wortels van tuinplanten in de border. Het blad zal hier na verloop van tijd vanzelf verteren tot voedende humus. ♣

Snoeitips voor najaar en winter

De schaar erin!

Rijst de bamboe de pan uit? Zijn de rozen uitgebloeid? En hoe zorg je dat de blauweregen weer zo mooi zal bloeien? Het is tijd om ze te kortwieken. De herfst en winter vormen uitstekende periodes om vele tuinplanten te snoeien en ze klaar te maken voor een nieuw bloeiseizoen. Dus snoeischaar in de aanslag en hup, de tuin in!

TEKST JANNEKE KLUNDER

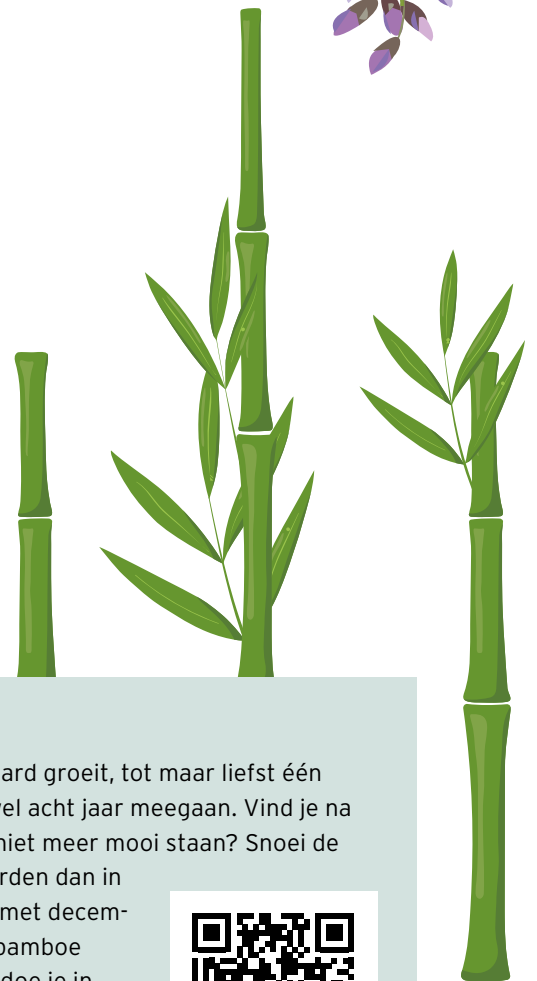
Blauwereggen

De prachtige blauwe, witte of donkerpaarse bloemen van blauwereggen (*Wisteria*) fleuren vele muren en pergola's op. Blauwereggen zijn uitstekend te leiden, maar hebben voor een goede groei én bloei wel tweemaal per jaar een snoeibeurt nodig. Je moet er dus wat voor over hebben om te genieten van de waterval aan bloemen in april en mei. In de zomer snoei je circa twee maanden na de bloei en midden winter is de tweede ronde. Je knipt ze dan drastisch terug tot aan de sporen (de stompachtige zijtakken met knoppen), want je wilt de productie van zijspootjes stimuleren voor meer bloemen. Bij volwassen planten is terug snoeien bovendien nodig om hoogte- en breedtegroei binnen de perken te houden. Knip je ze inderdaad tweemaal per jaar terug, dan is een verjongingssnoei bij blauwereggen overbodig. Goed om te weten: blauwereggen geeft soms pas na zeven jaar bloemen. Geduld is dus een schone zaak.

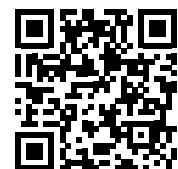
Deze planten snoei je nu wel

- Walnoot (*Juglans*), want in dit jaargetijde voorkom je bloedende takken.
- Druif (*Vitis*), mits het niet regent of vriest.
- Herfstframboos *Rubus idaeus* 'Fallgold': snoei tussen februari en maart alle takken tot de grond toe weg.
- Coniferen, voor vormsnoei.
- Taxus (*Taxus*) neem je in de late lente én in het vroege najaar (september) onder handen voor een vollere groei.
- Lavendel (*Lavandula*), uitsluitend voor vormsnoei.
- Boerenhortensia (*Hydrangea macrophylla*). De verdroogde bloemen knip je eruit.
- Gewone es (*Fraxinus excelsior*), indien er windschade is, maar snoei vooral niet te veel.
- Goudenregen (*Laburnum*). Dit kleine boompje snoei je nog tot begin winter om bloeden te voorkomen.

Bamboe

Bamboe is een sterke plant die hard groeit, tot maar liefst één meter per dag. Een scheut kan wel acht jaar meegaan. Vind je na verloop van tijd dat de stengels niet meer mooi staan? Snoei de halmen die ongewenst zijn geworden dan in het diepe najaar (oktober tot en met december) weg. Kortwieken omdat de bamboe simpelweg te hoog is geworden, doe je in augustus of september, maar wacht met vormsnoei tot volgend jaar zomer.

Scan de QR-code en lees alles over bamboe!

Rozen die nu mogen

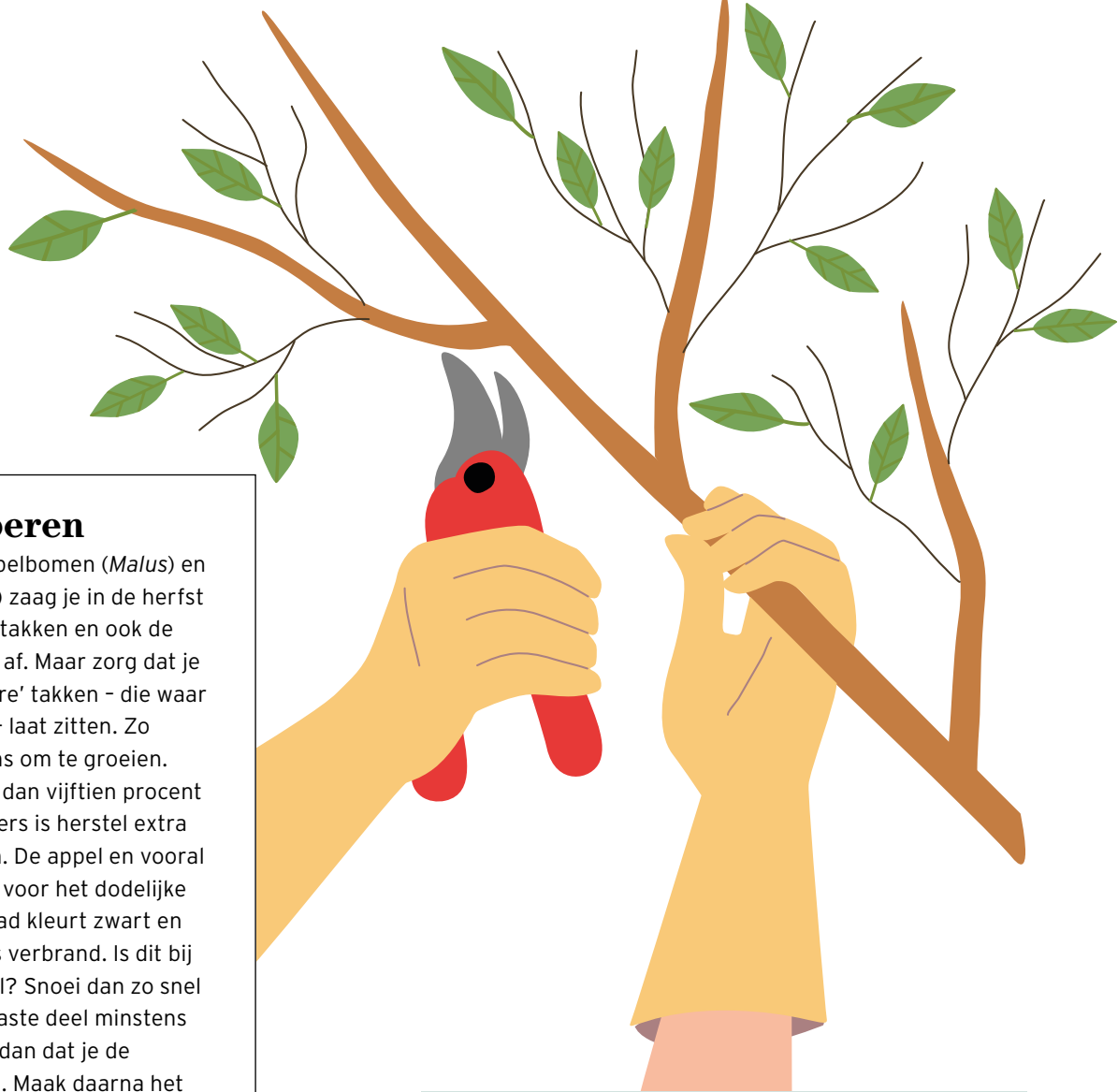
Rozen snoeien is van belang om de plant gezond en groeikrachtig te houden. Haal, zodra je het ziet, dood of beschadigd hout weg. De sterke, nieuwe scheuten bloeien immers het rijkst en geven zodra ze verhouten minder bloemen. Niet alle rozensoorten hebben een snoeibeurt in de nazomer of het najaar nodig. **Doorbloeiende rozen** wel, die kun je snoeien zodra de laatste bloemen in de herfst zijn verwelkt. Al kun je hiermee ook wachten tot het vroege voorjaar. Knip ze tot 50 cm boven de grond af. Botanische rozen behoeven nauwelijks snoei, maar ze kunnen eens in de circa vijf jaar wel een verjongings snoei gebruiken. Dit doe je in de rustperiode. Knip de stelen dan terug tot zo'n 30 cm. Ga je je rozen al in september snoeien? Dan bestaat de kans dat ze - gezien onze warme nazomers van tegenwoordig - opnieuw tot bloei komen. In dat geval zul je na de bloei nog eens moeten snoeien. **Ramblerrozen** hoeven niet echt te worden bijgeknipt, met uitzondering van een verjongingsbeurt door het weghalen van houtige

delen en dode takken. Als het een kluwen van takken is geworden die ongezond oogt, kun je het geheel in de nazomer tot op de grond afknippen. Deze veerkrachtige roos heeft baat bij zo'n drastische aanpak en zal zich verrassend snel herstellen. Bemest de plant in het voorjaar royaal voor een goede start van het seizoen. Dan heb je nog **grootbloemige klimrozen**, die vaak tegen schuttingen en muren worden geleid. Ze zijn doorbloeiend, waardoor de beste tijd om te snoeien in de herfst (tot begin lente) valt, nadat ze zijn uitgebloeid. Als je toch bezig bent, maak dan meteen ook lange, dunne scheuten korter of bind ze vast, zodat ze niet beschadigd raken door de wind. **Perkrozen** (waaronder trosrozen), die vaak worden gebruikt als bodembedekkers in een border, neem je in de rustperiode onder handen, maar stel het zo lang mogelijk uit tot eind winter. Ze lijden vaak onder slecht weer in de winter, en om ze te beschermen kun je de takken voor de helft of twee derde terugknippen.

TIPS

Snoei nooit je rozen als het vriest, dat kan de plant beschadigen. Breng ook rond de voet van je roos een mulchlaag aan, die beschermt goed tegen de kou.

Appels en peren

Van winterharde appelbomen (*Malus*) en perenbomen (*Pyrus*) zaag je in de herfst tot late winter dode takken en ook de grote, sterke takken af. Maar zorg dat je de kleinere, 'zwakkere' takken - die waar het fruit aan groeit - laat zitten. Zo krijgen deze een kans om te groeien. Verwijder niet meer dan vijftien procent van alle takken, anders is herstel extra zwaar voor de boom. De appel en vooral de peer zijn vatbaar voor het dodelijke bacterievuur. Het blad kleurt zwart en ziet eruit alsof het is verbrand. Is dit bij jouw boom het geval? Snoei dan zo snel mogelijk het aangetaste deel minstens 60 cm verder terug dan dat je de aantasting kunt zien. Maak daarna het tuingereedschap goed schoon.

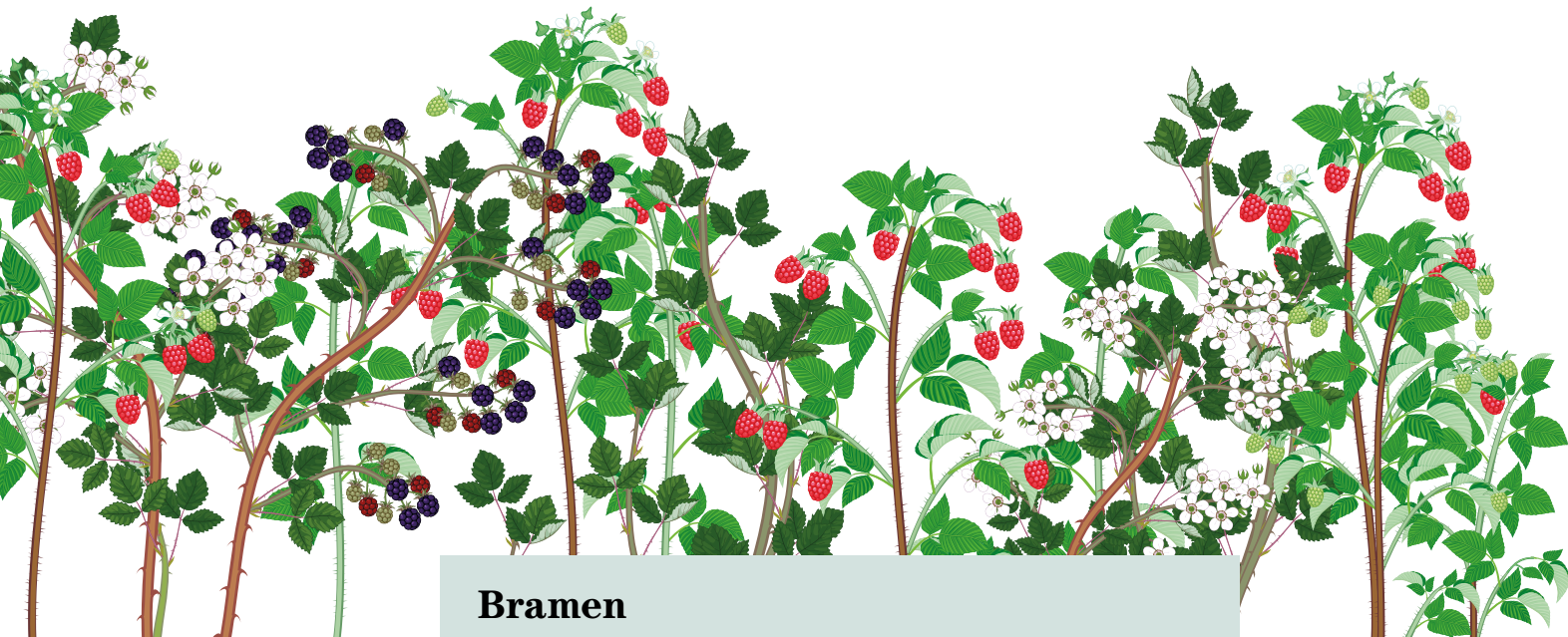
TIP

Bij snoei- en takkenscharen heb je keuze uit papegaai- en aambeeld. De eerste snijdt met twee messen door het hout en maakt een gladde wond. De aambeeldschaar heeft maar één bewegend mes waardoor je meer kracht kunt zetten. Dat is handig bij dode of harde takken.

Laat het lekker liggen

Al dat snoeien levert een hoop hout en takken op. Wat te doen? Heel simpel: houd het in eigen tuin en maak er een stapel van. Zo'n houtstapel kun je namelijk zien als een composthoop voor de lange termijn. Er kunnen met gemak jaren overheen gaan voordat een dikke stam of tak is vergaan en zwarte grond is geworden. Gedurende die lange periode ontwikkelt zich veel leven in het hout, waarbij elk stadium weer ander soort leven voortbrengt. Wist je dat er veel dieren en insecten afhankelijk zijn van dood hout? Denk aan een enorm aantal soorten kevers, mieren, vliegen, wantsen, wespen, vlinders, pissebedden en springstaartjes. Maar evengoed vleermuizen, vogels, paddenstoelen, mossen en zelfs korstmossen zijn afhankelijk van dit dood hout voor voedsel, voortplanting en om zich te verschuilen. Gelukkig laten bosbeheerders al sinds de jaren tachtig steeds meer dood hout liggen in de bossen. Met het gewenste effect, want het aantal insectensoorten in bossen is sindsdien flink toegenomen.

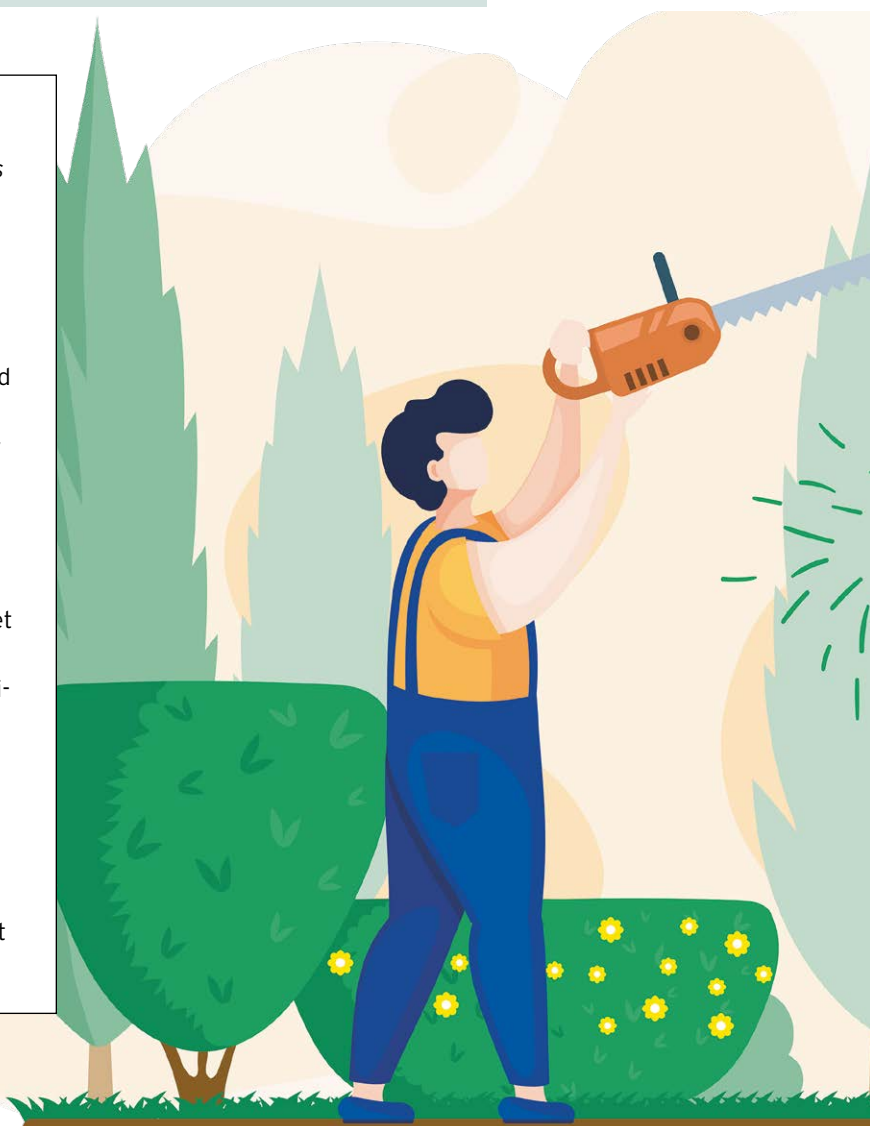

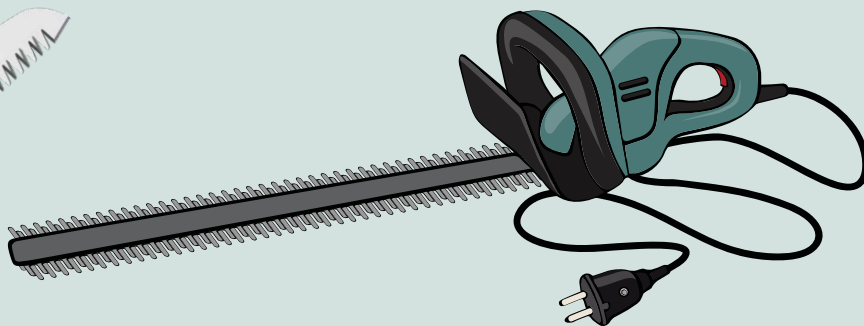
Bramen

Dat het snelle en makkelijke groeiers zijn, is van bramen (*Rubus*) wel bekend. Maar een volumineuze groei betekent ook werk aan de winkel. De lange scheuten van de braam knip je in de herfst flink bij na de bloei, en dat doe je nog eens einde winter of begin lente. Pas wel op voor de doorns.

Deze planten snoei je nu niet

- ABC-bomen: *Acer* (esdoorn), *Betula* (berk) en *Carpinus* (haagbeuk). Vanwege de sapstroom snoei je deze bomen uitsluitend als er blad aanzit, bij voorkeur tussen juni en september.
- Pruimen, kersen en perziken zijn steenfruitsoorten en knip je nu beter niet vanwege de kans op loodglans (een schimmel). Het is wel slim om beschadigd en dood hout te verwijderen.
- Hulst (*Ilex*). Deze krachtige groeier knip je in de zomer bij voor zowel vormsnoei als het verwijderen van scheuten.
- Magnolia (*Magnolia*). De uitlopers knip je begin tot midden zomer terug.
- Vlinderstruik (*Buddleja*) kan bevroren als je hem in het najaar snoeit. Knip hem daarom pas in het voorjaar flink terug; verwijder in het najaar alleen de uitgebloeide bloemdelen.
- Sierkers (*Prunus*) snoei je met name voor de vorm of om hem niet te groot te laten worden. Dit doe je het best na de bloei.
- Bosrank (*Clematis*). Veel soorten knip je na de bloei of in het prille voorjaar bij, maar niet nu.
- Klimop (*Hedera*) snoei je beter in het voorjaar, voordat de nieuwe groei start.

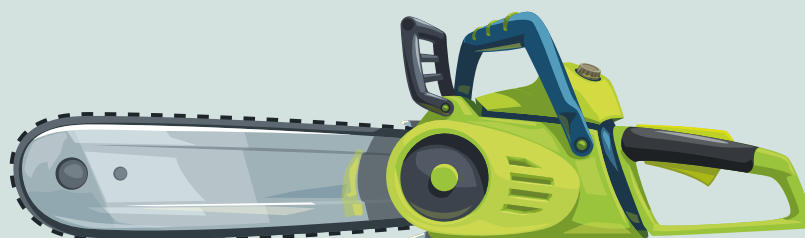
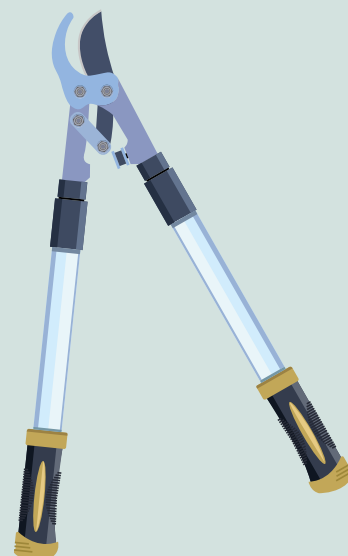
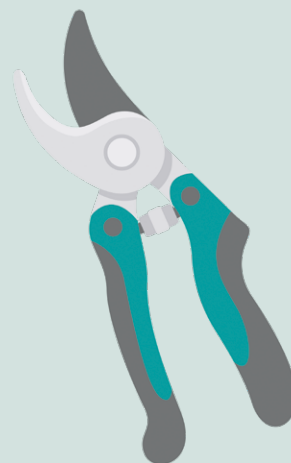

Voor elke klus de juiste schaar

Dikke takken, twijgjes, kluwen dood hout: elke snoeiklus klaar je het snelst met het juiste gereedschap. Het gebruik van het passende werktuig is belangrijk voor de plant, want als je het verkeerde gereedschap gebruikt, kun je de plant verwonden.

- Snoeischaar. De bekendste en meest toegankelijke schaar is geschikt voor diverse dunne takjes. Kan voor allerlei takken gebruikt worden, zolang die maar niet te dik of taai zijn. Bijvoorbeeld voor je rozen.
- Takkenschaar. Je gebruikt hem voor het moeilijk bereikbare werk. De takkenschaar lijkt op een snoeischaar, maar is beter uitgerust voor grotere takken (tot 5 cm doorsnede) en heeft lange, stevige armen. Je snoeit er heel wat boomtakken en heesters mee.
- Heggenschaar. Geschikt voor grotere takken en planten met stevige takken. Korte messen tot 39 cm volstaan voor kleinere heesters, grotere messen vanaf 40 cm gebruik je om grotere haagsoorten mee aan te pakken.
- Snoeizaag of boomzaag. Dit gekartelde exemplaar zaagt zo door dikke takken of dunne stammen heen. Hij is scherp maar handzaam zodat je ook in verstrikte takkenbossen kunt zagen. Geschikt voor boomtakken van bijvoorbeeld fruitbomen of om een compleet boompje mee om te zagen.
- Kettingzaag. Die gebruik je voor het grove werk aan bomen als coniferen of echt grote takken van volwassen bomen - of de boom zelf. Kettingzagen worden doorgaans door professionals gehanteerd, dus ga niet zomaar zelf aan de slag. ✿

TIP

Zorg dat je altijd schoon en scherp gereedschap gebruikt, om ziektes en infecties te voorkomen.

Mis geen enkele editie van

* BUITENLEVEN

Bespaar tot wel 20 euro

MEEST GEKOZEN

Magazine & Online

107.50

9 p/m

- * 9x *Buitenleven*
- * Gratis App Mijn Stek
- * Kortingen op duurzame (tuin)artikelen

- * 9x *Buitenleven*
- * Gratis App Mijn Stek
- * Kortingen op duurzame (tuin)artikelen
- * Gratis thuisbezorgd
- * Online terugbladeren in alle voorgaande edities van *Buitenleven*
- * 50% korting op *Buitenleven* agenda
- * Gratis welkomstgeschenk

Magazine

97.50

- * 9x *Buitenleven*
- * Gratis App Mijn Stek
- * Kortingen op duurzame (tuin)artikelen
- * Gratis thuisbezorgd

Abonneer snel!

Vroege voorjaarsbloeiërs planten: tips en kleurcombinaties

Wie in het voorjaar wil genieten van bloeiende narcissen, tulpen, krokussen, hyacinten en andere vroegbloeiende bollen, plant de bloembollen in het najaar. Stop de voorjaarsbloeiërs in de volle grond, in je gazon of in een bloembak. Op zoek naar inspiratie? Zet je border vol verrassende kleurcombinaties, tover je gazon om tot een lenteweide of speel met winterharde planten en voorjaarsbloembollen in potten.

Wanneer kun je voorjaarsbloeiërs planten?

De beste periode om voorjaarsbloeiërs te planten is tussen september en november, waarbij oktober een goede maand is voor deze tuinklus. Zorg dat bloembollen in elk geval voor half december in de grond zitten. Bloembollen hebben een koude periode nodig om in het voorjaar goed tot bloei te kunnen komen, vandaar dat de

herfst een goede tijd is om ze te planten. Het is belangrijk dat het tijdens het aanplanten droog is en dat het niet vriest. Want als je de bollen plant in een periode van regen en vorst ontstaat er kans op verrotting of bevriezing. Als het 's winters erg koud wordt, kun je de grond boven de voorjaarsbloeiërs bedekken met een laagje stro.

Bloembollen planten in bloembakken of mand

Voorjaarsbloeiers kun je ook heel goed in bloembakken planten. Zorg dan voor een bloempot met gat in de onderkant en potscherven onderin, zodat de drainage op orde is. Het is een idee om groenblijvende of bloeiende winterharde planten in potten te zetten, zoals heide, buxus, klimop, winterviooltjes, skimmia, nieskruid en sneeuwbal. Als je daartussen hier en daar wat bloembollen van voorjaarsbloeiers plant, wacht je in het voorjaar een vrolijke verrassing. Combibeer keukentijm met blauwe druifjes, lavendel met de lila bloeiende Crocus vernus 'Vanguard' of sneeuwbal met Oosterse anemoon (*Anemone blanda*).

Voorjaarsbloeiers in wit, geel, rood en blauw

Het is even zoeken naar mooie kleuren en soorten die in jouw tuin of pot goed tot hun recht komen. Enkele suggesties:

- Rood en roze in de zon: tulp Tulipa 'Don Quichotte' en 'Menton' gecombineerd met hyacint *Hyacinthus orientalis* 'Fondant' en/of 'Pink Pearl'.
- Paars en blauwe combi voor in de zon: hyacint *Hyacinthus orientalis* 'Delft Blue' en 'Splendid Cornelia' met sneeuwroem (*Chionodoxa*), krokus *Crocus vernus* 'Flower Record', kievitsbloem (*Fritillaria*) en blauwe druifjes (*Muscari*).
- Geel met rode combi voor zon en schaduw: tulp Tulipa 'Parade' en 'Cape Cod' met narcis 'Golden Ducat', 'Dickcissel' en 'Tête-à-Tête'.
- Geel met lila combinatie: tulp Tulipa bakeri 'Lilac Wonder' met narcis *Narcissus* 'Hawera'.
- Wit en blauwe mix voor zon en schaduw: narcis *Narcissus* 'Mount Hood' en 'White Plume' met sterhyacinten *Scilla mitschenschenkoana* en *Scilla siberica*.

Plant je eigen lenteweide vol voorjaarsbloeiers

Heb je een saai grasveldje voor de deur? Voor een spectaculair resultaat mix je verschillende soorten bloembollen in een mandje en strooi je ze nonchalant uit over het grasveld. Stop ze in de grond waar ze terecht zijn gekomen. Een bollenmix die zeker twee maanden bloeit is deze: diverse soorten krokussen, sterhyacint (*Scilla siberica* en *mischtschenkoana*), sneeuwroem (*Chionodoxa* 'Pink Giant' en 'Blue Giant'), langbladige druifhyacint (*Muscari armeniacum*), witte druifjes (*Muscari botryoides* 'Album'), narcissen (*Narcissus* 'Jetfire' en 'Hawera') en tulpen (*Tulipa tarda*, *linifolia* en *clusiana*). Nog een idee: meet een rechte strook van bijvoorbeeld 80 cm breed af in je gazon en beplant die met verschillende bollen en vaste planten in één bepaalde kleur of kleurcombinatie (paars-rose of zwart-wit bijvoorbeeld).

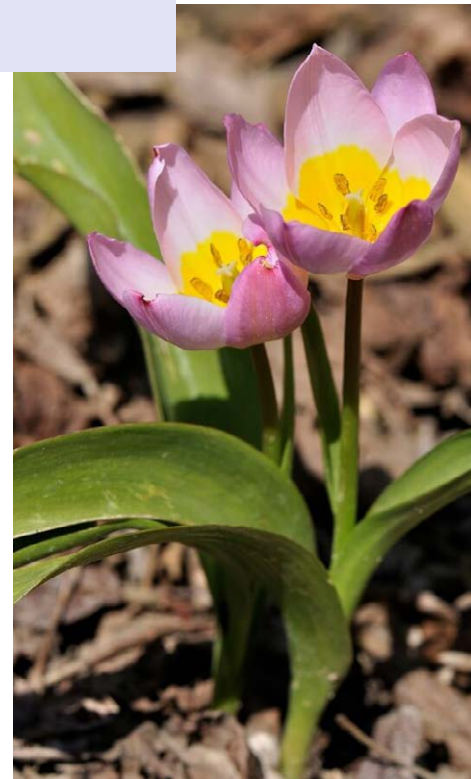

Tips om bloembollen te planten

Let, afhankelijk van de soort voorjaarsbloeiër, op of deze een plekje met veel zon of juist schaduw nodig heeft. Houd bovendien rekening met de verschillende hoogtes en bloeiperiodes van de bloemen. Nadat je een geschikte locatie hebt gevonden, ga je aan de slag met het inplanten.

1. Verwijder onkruid en steentjes, meng wat tuinaarde door de grond en graaf een gat met een schepje of bollenplanter.
2. Stop de bloembol twee tot drie keer de lengte van de bol in de grond. Plaats de bloembol met de punt naar boven.
3. Zet kleine bollen ongeveer 5 cm uit elkaar en grote bollen zo'n 10 cm, dan krijg je een mooi effect als ze in bloei komen. Erg grote bollen plaats je 25 cm uit elkaar. Bedek elke bloembol met aarde en geef tot slot water.

Meerjarige voorjaarsbloeiërs

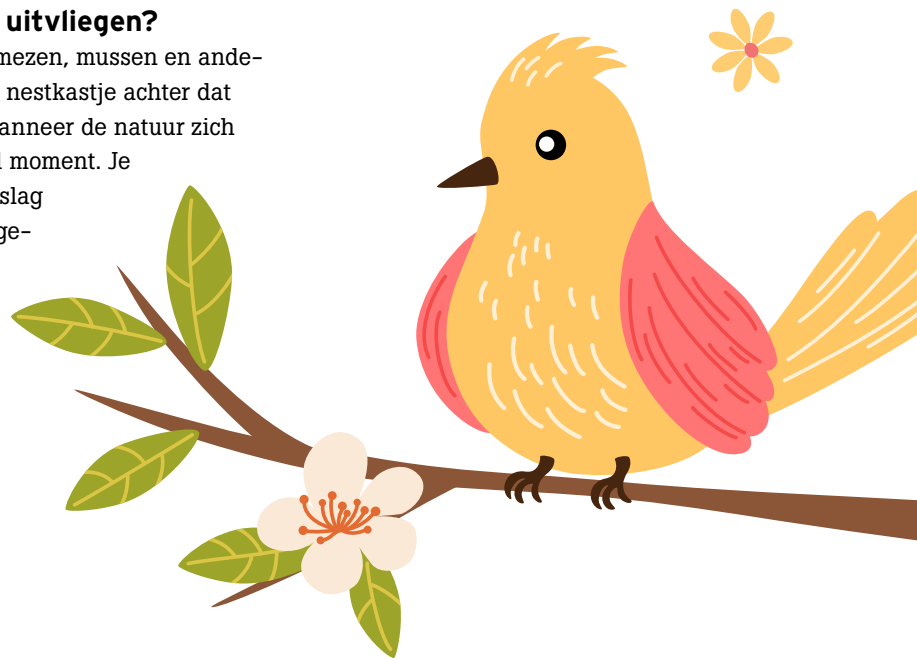
Wie niet jaarlijks uitgebloeide bloembollen opnieuw wil planten, kiest voor bloemen die meerjarig zijn of verwilderen. Je plant ze in het najaar en elk voorjaar komen ze tot bloei. Denk aan krokus, sterhyacint, sneeuwroem, narcissen of blauwe druifjes. Ook zijn er diverse tulpensoorten die terugkeren, zoals *Tulipa tarda* (geel met wit), *Tulipa linifolia* (rood), *Tulipa clusiana* (zachtgeel met rood). Op een zonnige plek doen krokussen en blauwe druifjes het goed, in de schaduw plaats je sterhyacint met narcissen. Wil je meer weten over bloembollen die terugkomen? Lees meer over verwilderingsbollen planten, die vermeederen zichzelf in je tuin. ❀

Vogelhuisje schoonmaken?

Je hebt heel het voorjaar genoten van alle vogeltjes die je nestkast aantrok. Ze spreiden hun vleugels en maken plaats voor weer een nieuwe broed. Dan is het al tijd om hun oude vogelhuisjes leeg te halen. Één keer per jaar is voldoende. Waarom het najaar de beste periode is om jaarlijks je nestkastje schoon te maken? Een schoon vogelhuisje zorgt ervoor dat tuinvogels tijdens de winter van datzelfde jaar nog een plekje weten te vinden in jouw tuin.

Moet je een nestkast schoonmaken na uitvliegen?

Ja, dat is zeker aan te raden. Zodra de jonge koolmezen, mussen en andere vogeltjes de deur zijn uitgevlogen, laten ze een nestkastje achter dat wel een opfrisbeurt kan gebruiken. Het najaar, wanneer de natuur zich klaarmaakt voor winterrust, is daarvoor een goed moment. Je verstoort dan relatief weinig dieren als je aan de slag gaat en met een waterig zonnetje erbij is het aange-naam bezig zijn in de tuin. Belangrijk om op te letten: je vogelhuisje schoonmaken doe je het beste pas nadat het een keer heeft gevoren. Dan weet je namelijk zeker dat het kastje niet krioelt van de beestjes en insecten die er inmiddels hun intrek hebben genomen.

Mussen, koolmezen en gierzwaluwen

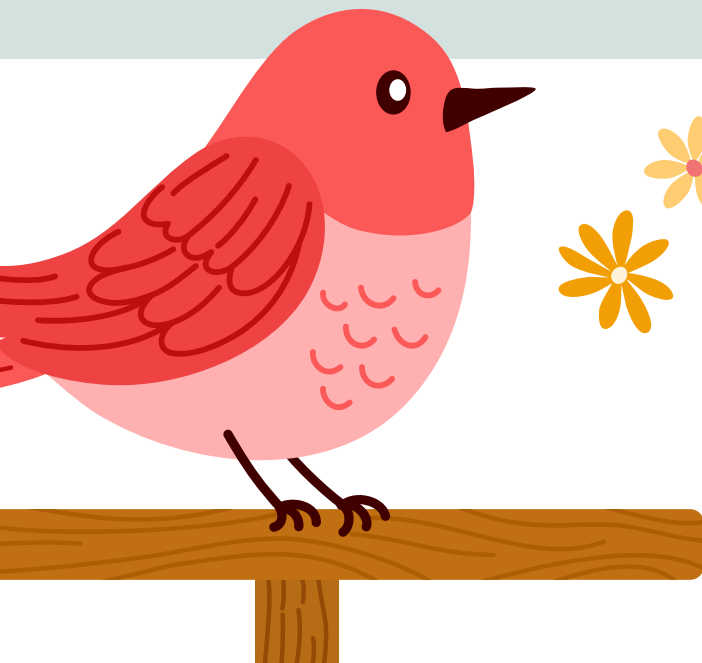
Wie in stedelijk gebied woont zal vaker mussen, koolmezen en gierzwaluwen aantreffen in de nestkast. Mussen en gierzwaluwen nestelen ook nog weleens in spleten of gaten onder de dakrand. Heb je dit liever niet hebt, hang dan zeker een geschikte nestkast voor deze vogels op. Heb je mussen gespot in je nestkast? Mooi. Ook dan is het slim het vogelhuisje te gaan schoonmaken in het najaar. Mussen kunnen meerdere legfels hebben per seizoen. In de herfst, zeker na de eerste vorst, weet je zeker dat alle jonge musjes zijn uitgevlogen.

Een vogelhuisje schoonmaken doe je zo

Je weet nu wanneer je de nestkasten schoon moet maken. Nu is de vraag hoe je dat het beste kunt doen. Sommige mensen zijn van mening dat er (al dan niet biologisch) schoonmaakmiddel aan te pas moet komen om een vogelkastje schoon te maken. Maar dat is niet nodig. Het is zelfs beter om la deze middelen achterwege te laten. Wat gebruik je dan wel? Heet water is voldoende. Een stappenplan:

- Haal het vogelhuisje van zijn plek of neem een ladder om het op hoogte te doen.
- Open het kastje voorzichtig en kijk of er nog resten van een nest in liggen of wellicht een niet uitgekomen ei.
- Giet heet (kokend) water over de resten van het nest. Zo dood je alle vlooiën, teken en andere ongewenste, overgebleven insecten of eventuele schimmels.
- Haal vervolgens voorzichtig het oude nestbouwwerkje eruit. Het is aan te raden om hierbij handschoenen te dragen.
- Is het nestkastje leeg? Giet er dan een tweede lading heet water in om de laatste restjes weg te spoelen. Blijven er toch nog resten achter, veeg die dan eenvoudig weg met een harde borstel of doek.
- Tot slot laat je het vogelhuisje eerst goed drogen, voordat je het weer ophangt.

Een schuilplek in de winter

Vergeet vooral niet die laatste stap meteen te doen, want een schoon nestkastje is fijn maar trekt natuurlijk alleen maar wintervogels aan als hij ook weer op zijn plek hangt. Zo bied je een lekker knus en warm huisje in je tuin voor de vogeltjes die deze herfst en winter in het land blijven. Hang het op een windvrije plek waar vogels in alle rust kunnen schuilen of slapen. Tegelijkertijd wennen ze zo al aan de nestkast om – wie weet – in het voorjaar op dezelfde plek een nieuw nestje te maken. ✿